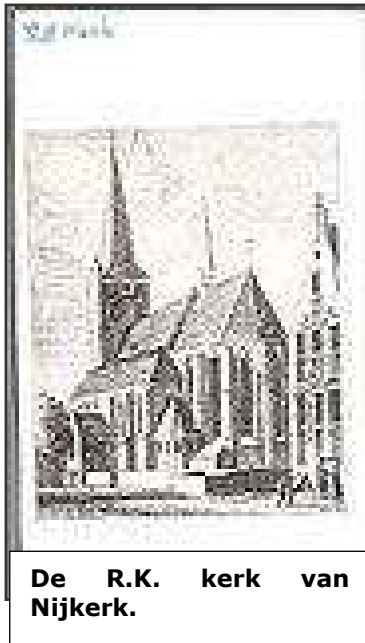

What's in a Name

Een roos ruikt toch even lekker ook als zij anders heette?

De wortels van de familie zijn te vinden in het doop- en trouwregister van de R.K. parochie St. Catharina in Nijkerk. Hierin vind je op 12-08-1810 voor de eerste keer de naam van Huijk. Het is de huwelijksinschrijving van Engelbertha van Huijk.

Europa wordt wakker geschud door Napoleon. Wij kennen hem als veldheer, maar hij deed veel meer dan alleen veldslagen leveren. Hij vernieuwde het handelsrecht, vond de Kamers van Koophandel uit, herschreef het burgerlijk recht, voerde de burgerlijke stand in en verordonneerde dat er af en toe een volkstelling gehouden wordt om deze bevolkingsadministratie te controleren

In 1811 wordt in Nederland op last van Napoleon de burgerlijke stand ingevoerd. Ieder gezinshoofd moest een achternaam aannemen. Hiervan werd een akte opgemaakt en alle leden van het gezin kregen die

naam.

De van Huijken waren tamelijk laks met het aanmelden van hun naam. Men was vaak bang, dat die registratie gedaan werd om het gemakkelijk te maken soldaten te kunnen rekruteren of men wilde gewoon niet meewerken met die Franse bezetters.

TEUNIS JANSE uit Hoogland maakte het wel erg bont. Uit het register van geslachtsnamen ontleen we onder no. 3:

"In de jaren achttienhonderd zes en twintig den zes en twintigste dag van de maand April des namiddags te Een ure is voor ons Andreas Smith, Burgemeester, Ambtenaar van de burgerlijken Stand der gemeente Hoogland gecompareerd; TEUNIS JANSE, oud zeven en veertig jaren van beroep landbouwer wonende binnen deze gemeente, de welke ons verklaarde tot Geslachtsnaam aan te nemen die van VAN HUIJK en tot voornaam die van TEUNIS JANSE, en also zal voeren de naam van TEUNIS JANSE VAN HUIJK verklaren wijders te hebben drie zoons en 2 dochters.....".

Teunis heeft tot het laatste toe gewacht. In 1825 wordt ernst gemaakt met de Burgerlijke Stand en worden de gemeenten via een Koninklijk Besluit onder druk gezet, dat alle familienamen in 1826 geregistreerd moesten zijn.

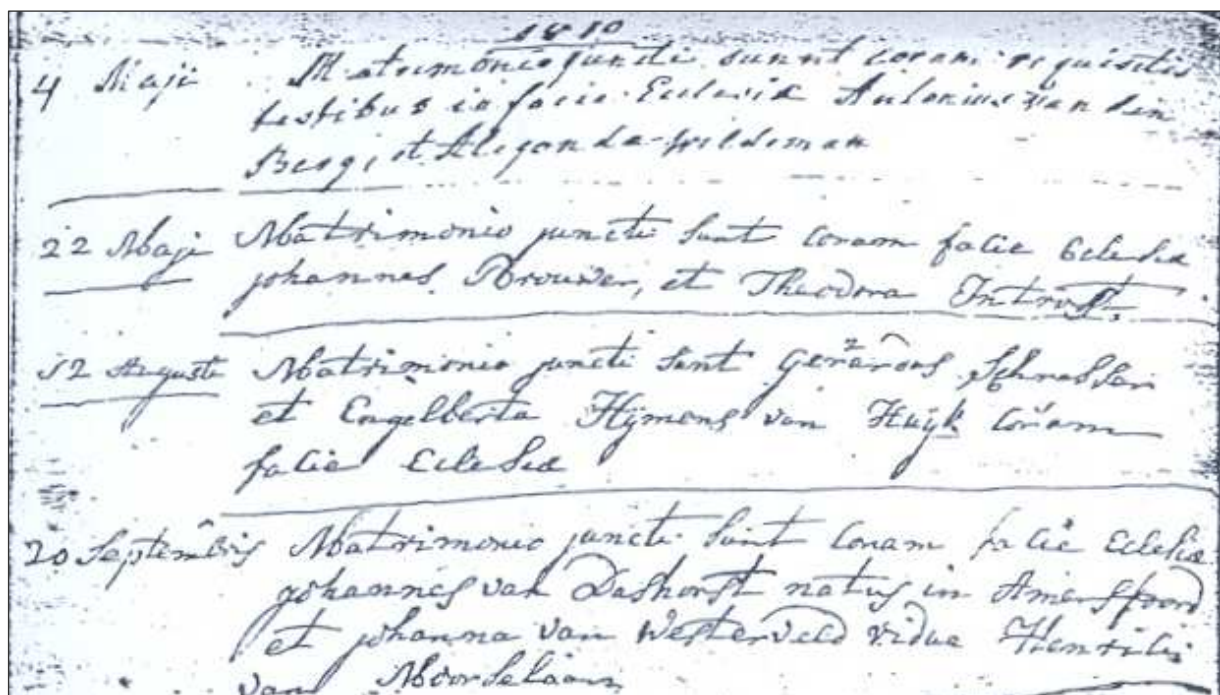
Aldus wordt in 1826, 15 Jaar na invoering van de wet de naam van Teunis Janse vastgelegd. Netjes op tijd want in december van dat jaar sterft hij. In de overlijdensakte is zijn naam foutloos geschreven.

Je komt de naam tegen in plaatsen als Hoogland (Amersfoort), Nijkerk Amersfoort, Hoevelaken, Nijkerk, Barneveld en later ook in Hilversum, Eemnes, Alphen a/d Rijn, Beverwijk en nog wat plekken.

Bij de volkstelling van 1947, zo heeft het Meertens instituut uitgezocht, waren er 60 naamdragers met de naam van Huik of van Huijk.

De spreiding over Nederland was; Groningen 2, Gelderland 2, Utrecht 15, Noord Holland 32, en Zuid Holland 9. Een zeer klein aantal, zoals we al wisten.

Teunis Janse heeft die naam zeker niet zelf bedacht. Hieronder vindt je de eerste naamsvermelding die ik tot nog toe gevonden heb in het trouwboek van de parochie St. Catharina te Nijkerk bij de huwelijksinschrijving van Engelbertha van Huijk op 12 augustus 1810. (lijn III)

12 Augustus Matrimonio juncti sunt Gerardus Schrasser et Engelberta Hijmens van Huijk coram folie ecclesia. Op 12 augustus is het huwelijk voltrokken...

De naam bestond dus al in de familie. Alle kleinkinderen van Willem Jansen blijven deze naam gebruiken. De herkomst van de naam moeten we naar het zich laat aanzien in de regio Nijkerk zoeken.

Veel familienamen zijn ontleend aan aardrijkskundige namen als plaatsnamen, namen van landerijen, boerderijen enz. Het voorvoegsel 'van' duidt op een toponiem. In de 18^e eeuw heb ik geen topografische namen gevonden, waar 'van Huijk' van afgeleid zou kunnen zijn.

Interessant is wellicht een beschrijving van de landontginning door venenafraving in de periode 1530/1535 tot 1555. Het betreft een archiefstuk van de gemeente Barneveld met een inventarisatie van ontgonnen gebieden, waaronder:

"Ampte van Barnefelt vande nijhen aingemaecte Landen. Dijt zijnen den nijhen aengemaecte Landen inden Ampte van Barnefelt aingemaect ongeveer lick zedert twijntich ind vijffentwintich Jaere harwertz nae uytwisingh dese ondergescreve kondtschap, den 1e Junij Ao XVc LV." (1 juni 1555)

Barnefelder Kerspell

Item van den Erff Huijckenhorst gebruickt **Henrick Woutersz.** en[de] hoert tho **Geertruidt van Huijckenhorst** weduwe mit oer adherente is tho lant gemaect, twee stuck, het een omtreint twee molder zaetlants ver-tijent **Joest van[n] Estvelt** en het ander va[n] een molder und is noch nijt vertijent gewiest vermits het nijt besaijet en is gewiest

Ambt van Barneveld van nieuw aangemaakte landerijen in het ambt van Barneveld aangemaakt ongeveer sedert de afgelopen 20 tot 25 jaar na publicatie van deze mededeling. Barnevelder Kerspel (nu volgt een lijst van nieuwe landaanwinsten)

Deel van het erf Huijckenhorst in gebruik bij Henrick Woutersz en eigendom van Geertruidt van Huijckenhorst, weduwe, is aangrenzend tot land gemaakt, twee stukken, het een ongeveer 2 molder zaailand verhuurd aan Joost van Edtvelt en het andere groot 1 molder, dat nog niet is verhuurd, omdat het nog niet ingezaaid is geweest.

Huijckenhorst, dat klinkt..... Ik vond het aardig genoeg om hier te vermelden.

Geschreven als 'huik' is het een oud Nederlands woord. In het Middelnederlands werd het geschreven als hoike, heucke, heijcke of huke. Het Latijnse woord is huca, het franse huque en in het engels huke. De betekenis is mantel (kledingstuk) of dekzijl (scheepvaart).

De mantel heeft dan betrekking op vooral de mode van de 16^e tot 17^e eeuw, al wordt het woord nog wel gebruikt voor een grote omslagdoek, die vrouwen wel over hun schouders droegen.

Een meer lugubere huik was de houten ton met aan de bovenzijde een gat, waardoor het hoofd van de gestrafte gestoken kon worden. Hij droeg de ton dan op zijn schouders. Tot in de 18^e eeuw was in Nederland de straf in zwang, dat de veroordeelde een bepaalde tijd met die huik(ton) op zijn nek rond moest lopen.

Een houten schandhuik uit 1688, met gebeeldhouwde padden en slangen: symbolen van slecht gedrag. In Den Bosch werden vrouwen van lichte zeden in dit

Als spreekwoord kennen we het nog steeds als "De huik naar de wind hangen"

Of te wel met alle winden meewaaien. Een in onbruik geraakte zegswijze is "onder de huik trouwen". Bij het huwelijk wordt een vaderloos kind van de moeder geëcht door de echtgenoot. Het krijgt zijn naam.

Op het schilderij "de blauwe huik" van Breugel vindt je een heleboel oude spreekwoorden afgebeeld.

Je ziet hoe een vrouw een man een blauwe huik omhangt. Dit is het oude spreekwoord "Zij hangt haar man de blauwe huik om". Mannen laat dit je niet overkomen, want het betekent, dat zij vreemd gegaan is. Oei,oei.

Voor de zoekers.... Deze spreekwoorden zijn op het schilderij uit 1559 uitgebeeld. Heb je die man op de poort gezien, die zijn huik naar de wind hing? Ofwel een rasoportunist, die met alle winden meewaait.

[Aan de veren kent men de vogel](#)

[Aan een been knagen](#)

[Aan een oud dak moet je veel herstellen](#)

[Achter het net vissen](#)

[Als de ene blinde de ander leidt vallen ze beiden in de gracht](#)

[Als het kalf verdronken is dempt men de put](#)

Koorstoel in de kerk van Hoogstraten, Monnik met huik

Bij de duivel te biecht
gaan
Bij iemand in het krijt
staan
Daar hangt de schaar
uit
Daar hangt het mes
uit
Daar staan klompen
Daar steekt meer in
dan een enkele
panharing
Daar zijn de daken
met vlaaien bedekt
Dat hangt als een
schijthuis boven de
gracht
De beren zien dansen

De bezem uitsteken
De bijl naar de steel werpen
De duivel op het kussen binden
De ene scheert schapen, de ander varkens
De ene bedelaar ziet de ander niet graag voor de deur staan
De ene pijl de andere nazenden
De gekken krijgen de beste kaarten
De grote vissen eten de kleine
De haan en de vos hebben elkaar te gast
De hennentaster
De hond in de pot vinden
De kat de bel aanbinden
De kruik gaat zolang te water tot zij berst
De omgekeerde wereld
De ooievaar nakijken
De reis is nog niet ten einde als men kerk en toren herkent
De rook kan het hangerijzer niet deren
De spindel valt in het vuur
De teerling is geworpen
De zeug loopt met de tap weg
De zon niet in het water kunnen zien schijnen
Den harinck braden om den roge oft kuyt
Die zijn pap gemorst heeft kan niet alles weer oprapen
Door de mand vallen
Door het oog van de schaar trekken
Een aal bij de staart hebben
Een deksel op zijn kop hebben
Een ei in het nest laten
Een gat in het dak krijgen
Een hark zonder steel

Een kaars voor de duivel branden
Een morse muur is snel afgebroken
Een oogje in het zeil houden
Een schuimspaan zijn
Een stok in het wiel steken
Elkaar bij de neus nemen
Ergens de gek mee scheren
Het bijltje zoeken
Het is gezond om in het vuur te pissen
Het is maar hoe de kaarten vallen
Het is onder het hoedje gespeeld
Het varken is door de buik gestoken
Hij draagt de dag met manden uit
Hij kan door een eiken plank zien als er een gat in zit
Hij laat de wereld op zijn duim draaien
Hij loopt alsof hij het vuur in zijn aars heeft
Hij vangt vissen met zijn handen
Iets door de vingers zien
In het harnas steken
Lachen als een boer die kiespijn heeft
Liefde is waar de geldbuidel hangt
Men heeft daar latten op het dak
Men kan niet gapen tegen een oven
Men moet de schapen scheren al naar ze wol hebben
Men moet zich krommen, wil men door de wereld kommen
Met hem kan men geen spies draaien
Met het hoofd tegen de muur lopen
Met moet geen rozen (paarlen) voor de zwijnen werpen
Naar het kippenei grijpen en het ganzenei laten lopen
Niemand zo fijn iets spon of het kwam aan het licht der zon
Niemand en soeckt de anderen in den oven of hi hefter selver in gewest
Niet van het ene brood tot het andere weten te geraken
Nood doet oude quenen draven
Onder de bezem getrouwd zijn
Onwert dieghene talre stont, die twee tonghen draghen in den mont
Op de wereld schijten
Op hete kolen zitten
Paardenkeutels zijn geen vijgen
Pluimen in de wind waaien
Schelvis uitwerpen om kabeljauw te vangen
Si trecken omt lanxte
So ras het hecken van de dam is, lopender de verckens in het koren
Tegen de maan pissen

Vrouwen gekleed in huik doen boodschappen bij de beenhouwer . De huik wordt bekroond met een parapluvormig hoedje met pluim.

springen
Veel geschreeuw en weinig wol
Voor wint ist goet seylen
Waar aas is vliegen kraaien
Wat heb je aan een mooi bord als het leeg is?
Wie weet waeromme die ganzen bervoets gaan?
Wilde beeren, die sijn by den ander gheeren
Zij hangt haar man de blauwe huik om
Zijn gat aan de poort vegen
Zijn geld in het water gooien
Zijn huik naar de wind hangen
Zijn licht ergens op laten schijnen
Zijn pijlen verschieten

Tegen de stroom is het kwaad roeien (zwemmen)
Tot de tanden bewapend zijn
Tussen hemel en aarde hangen
Tussen twee stoelen in de as zitten
Twee honden aen eenen beene, si draghen selden wel overeene
Twee vliegen in één klap slaan
Twee zotten onder één kaproen
Uit het raam groeien
Uit hetzelfde gat schijten
Van de os op de ezel